

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2016r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 kwietnia 2016r. w S.

sprawy **Z. S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość świadczenia

w związku z odwołaniem Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 30 lipca 2015 r. znak (...)

i z dnia 31 lipca 2015 r. znak (...)

1. **zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 31 lipca 2015r. znak (...) w ten sposób, że:**

a. **emeryturę obliczoną zgodnie z art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustala po waloryzacji na kwotę 2.559,88 (dwa tysiąc pięćset pięćdziesiąt dziewięć, 88/100) złotych brutto, przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 118,61%, kwoty bazowej w wysokości 3.191,93 złotych, podstawy wymiaru w wysokości 3.785,95 złotych, okresów składkowych w ilości 364 miesięcy i nieskładkowych w ilości 120 miesięcy;**

b. **emeryturę obliczoną zgodnie z art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustala po waloryzacji na kwotę 2.533,12 (dwa tysiące pięćset trzydzieści trzy, 12/100) złotych brutto.**

2. **Oddala odwołanie od decyzji z dnia 30 lipca 2015r. znak (...) o ustaleniu kapitału początkowego.**

3. **Znosi wzajemnie koszty postępowania pomiędzy stronami.**

Decyzją z dnia 30.07.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. dokonał ponownego ustalenia kapitału początkowego Z. S..

Podstawę powyższej decyzji stanowiła ustawa z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 748 ze zm.), dalej zwana emerytalną bądź ustawą, oraz ustawa z dnia 05.03.2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. poz. 552). Dodatkowo organ rentowy wskazał, iż wobec nabycia przez Z. S. prawa do emerytury od dnia 01.11.2014r. przeliczenie nastąpiło też wobec nowych okoliczności mających wpływ na wysokość kapitału początkowego na podstawie art. 185 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 93,67% i wynika z przeciętnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z faktycznego okresu ubezpieczenia. Na dzień 01.01.1999r. organ rentowy uwzględnił 15 lat, 1 miesiąc i 19 dni (181 miesięcy) okresów składkowych oraz 9 miesięcy okresów składkowych dodanych na podstawie art. 185 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, równych różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym Z. S., a faktycznym wiekiem przejścia przez nią na emeryturę. Uwzględnił również 4 lata i 25 dni okresów nieskładkowych oraz 5 lat i 22 dni okresów sprawowania opieki nad dziećmi (nieskładkowe), które zostały przeliczone przy zastosowaniu art. 174 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. przy zastosowaniu przelicznika 1,3 za każdy rok. Kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r. wyniósł 124.490,85 zł.

Natomiast decyzją z dnia 31.07.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. przeliczył emeryturę Z. S. od 01.05.2015r. – tj. wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 05.03.2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych od 2004r. do 2013r. i wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 118,61%. Podstawa wymiaru została obliczona poprzez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 118,61% przez kwotę bazową 3191,93 zł i wynosi 3785,95 zł.

Do ustalenia wysokości emerytury Zakład przyjął 30 lat i 1 miesiąc (361 miesięcy) okresów składkowych i 10 lat 10 dni (120 miesięcy) okresów nieskładkowych. Obliczona emerytura na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej wyniosła 2511,77 zł.

Obliczona natomiast emerytura na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła 2246,12 zł. Podstawę jej obliczenia stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Ostatecznie obliczona zgodnie z art. 183 ustawy emerytalnej wyniosła kwotę 2458,64 zł (80% z art. 53 i 20% z art. 26). Dodatkowo organ rentowy wskazał, iż emerytura ustalona tą decyzją zostaje zawieszona, ponieważ jest świadczeniem mniej korzystnym od poprzednio wyliczonej.

Odwołanie od powyższych decyzji złożyła Z. S., która domagała się ich zmiany i ponownego przeliczenia emerytury. Wskazała, iż w dniu 26.05.2015r. złożyła wniosek o ponowne naliczenie kapitału początkowego oraz emerytury, w związku ze zmianą art.185 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Powyższe decyzje nie wpłynęły jednak na wysokość emerytury, która zgodnie z decyzją o przeliczeniu emerytury z dnia 31.07.2015r. została ustalona jako świadczenie mniej korzystne. W efekcie ponowne przeliczenie kapitału początkowego nie wpłynęło na wysokość świadczenia i de facto nie nastąpiła rewaloryzacja za sprawowanie opieki nad dzieckiem. Wniosła również o wypłatę emerytury na wcześniejszym poziomie, ponieważ powyższe decyzje spowodowały, iż od czerwca 2015r. otrzymuje niższą emeryturę.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymując podstawy skarżonej decyzji wskazał, że wobec dodania z dniem 01.05.2015r. do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przepisu art. 174 ust.2a - przy ustalaniu kapitału początkowego okresy opieki nad dzieckiem w wymiarze 60 miesięcy – zostały przeliczone przy zastosowaniu przelicznika 1,3% za każdy rok. W tych okolicznościach wartość kapitału początkowego uległa zmianie i na dzień 01.01.1999r. wyniosła 124.490,85 zł.

W związku zaś z przeliczeniem wartości kapitału początkowego wysokość emerytury ustalonej na zasadach wynikających z art. 25-26 ustawy uległa zwiększeniu (gdyż zwiększeniu uległa kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego) i wyniosła 2.246,12 zł. Po korekcie kapitału początkowego uległa zmianie również wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 183 wskazanej ustawy i wyniosła ona 2.458,64 zł. Mimo wszystko ponownie obliczona emerytura okazała się mniej korzystna od dotychczas wypłacanej emerytury nauczycielskiej.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie należało uznać za uzasadnione jedynie w części, co do decyzji dotyczącej obliczenia wysokości emerytury. W zakresie bowiem decyzji ustalającej wysokość kapitału początkowego, była bezpodstawna.

W celu weryfikacji dokonanych przez organ rentowy wyliczeń kapitału początkowego odwołującej się i wysokości jej emerytury obliczonej decyzją z dnia 31.07.2015r., Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu rachunkowości i finansów (...). Biegła ta wysokość kapitału początkowego odwołującej się wyliczyła w takiej samej wysokości, jak organ rentowy, wyliczając taki sam wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, a w konsekwencji taką samą podstawę wymiaru. Ustaliła też takie same okresy składkowe i nieskładkowe przy obliczaniu kapitału początkowego. Kapitał początkowy uległ podwyższeniu w stosunku do poprzednio wyliczonego w związku z przeliczeniem stosownie do nowo wprowadzonego przepisu art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej okresu opieki nad dzieckiem w wymiarze 60 miesięcy, przy zastosowaniu przelicznika 1,3% za każdy rok.

Odnośnie decyzji o przeliczeniu emerytury wskazać należy, iż zgodnie z art. 183 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz.748 ze zm.) emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2009 (tak jak w przypadku odwołującej się), wynosi:

- 1) 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz
- 2) 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 26.

Na podstawie art. 53 ust. 1 emerytura wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
- 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

Ust. 2 - Przy obliczaniu emerytury okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

Na podstawie art. 26 emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Stosownie do art. 25 podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury.

Powyższe zasady wyliczania emerytury, jak wynika z powołanej wyżej opinii biegłej, wskazywały jednoznacznie, iż wysokość świadczenia ustalona na podstawie art. 53 ustawy była świadczeniem korzystniejszym. Wyliczenia i tu były tożsame z wyliczeniami organu rentowego. Weryfikacji wymagała tylko ilość okresów składkowych, które winny zostać uwzględnione przy obliczeniu emerytury na podstawie art. 53 ustawy. W sprawie bezspornym było bowiem, iż po przyznaniu emerytury odwołująca się jeszcze kontynuowała zatrudnienie i doliczeniu podlegały 3 miesiące. Ostatecznie ilość okresów składkowych wyniosła 364, a nie jak przyjął organ rentowy – 361. Stąd i wysokość emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy uległa nieznacznemu podwyższeniu. Sąd nie zgodził się w tej kwestii ze stanowiskiem organu rentowego, że w wariancie przeliczenia emerytury na podstawie art. 108 ustawy, kiedy to przeliczeniu podlega kwota składek zaewidencjonowanych na koncie odwołującej się poprzez podzielenie ich przez średnie dalsze trwanie życia, nie dokonuje się przeliczenia wysokości okresów składkowych i nieskładkowych. Nic bowiem nie stoi na przeszkodzie w tej sytuacji przeliczeniu też okresów składkowych i nieskładkowych, skoro faktycznie odwołująca się po otrzymaniu emerytury decyzją z dnia 15.12.2014r., od dnia 15.12.2014r. dalej kontynuowała zatrudnienie. Z zaświadczenia wydanego 20.02.2015r. przez Biuro (...) wynika, że wnioskodawczyni po przyznaniu emerytury podjęła pracę od dnia 17.11.2014r. Od wynagrodzenia były pobierane składki na ubezpieczenie społeczne. W związku z tym do okresów składkowych i nieskładkowych należało zaliczyć 3 miesiące od 17.11.2014r. do 20.02.2015r. Nie będzie to żadne – jak twierdzi organ rentowy – uprzywilejowanie odwołującej się; przecież sam wcześniej decyzją z dnia 27.03.2015r. doliczył jej te 3 miesiące zatrudnienia na podstawie art. 113 ustawy (a więc kwartalnie). Zatem nie było potrzeby powoływania ewentualnie nowego biegłego z zakresu rachunkowości i finansów, o co wnosił organ rentowy. Poza tym jest to kwestia prawna do rozstrzygnięcia, a taką rozstrzyga tylko sąd, a nie biegły.

Sąd również nie uwzględnił do opinii biegłej zastrzeżeń samej odwołującej się, również wnoszącej o powołanie nowego biegłego sądowego. Odwołująca ponosiła, że sporządzona opinia nie wyjaśnia kwestii ewentualnego uwzględnienia zmian wynikających z nowelizacji ustawy o emeryturach i rentach z FUS z marca 2015r. w zakresie ujmowania do wysokości emerytury okresów urlopów wychowawczych. Nie ma w niej danych dotyczących możliwości rewaloryzacji jej emerytury za sprawowanie opieki nad dzieckiem. Nie ma informacji o wysokości ewentualnej waloryzacji z tego tytułu.

Opinia jednak w tym względzie została sporządzona prawidłowo. Otóż, zmiana z marca 2015r. dotyczy tylko sposobu liczenia kapitału początkowego, a nie wprost emerytury. Wyraźnie to wynika z art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej. Zmiana ta też została uwzględniona przy liczeniu kapitału początkowego. Zastosowano przelicznik 1,3% zamiast dotychczasowego 0,7% za każdy rok opieki nad dzieckiem, urlopu wychowawczego, z przyjęciem do 60 miesięcy, a więc 5 lat. Stosownie bowiem do tego art. 174 ust. 2a ustawy, art. 7a pkt. 5 ustawy mówi o zaliczeniu „opieki nad dzieckiem” do lat 4 w granicach do 3 lat na każde dziecko, w łącznej maksymalnej wysokości 6 lat.

Mając więc to wszystko na uwadze, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie od decyzji z dnia 30.07.2015r. o ustalenie kapitału początkowego. Natomiast na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił decyzję z dnia 31.07.2015r. o ustaleniu wysokości emerytury obliczonej zgodnie z art. 53 i zgodnie z art. 183 ustawy. Przyjął tu wyliczenia biegłej sądowej z opinii podstawowej. W zakresie przy tym obliczenia emerytury zgodnie z art. 53 ustawy wskazał wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, kwotę bazową, podstawę wymiaru i ilość okresów składkowych i nieskładkowych, aby nie było wątpliwości co do wysokości obliczonej emerytury.

Z uwagi na wynik sprawy Sąd Okręgowy na mocy art. 100 kpc zniósł wzajemnie koszty pomiędzy stronami.

PW/mt/mmw